

56. ročník

2019/2020

NÁRODNÍ KOLO

Kategorie A

Teoretická část – Řešení

ANORGANICKÁ CHEMIE

16 BODŮ

Úloha 1 Sloučeniny uhlíku s kyslíkem

8 bodů

1) A: CO, B: uhlík, C: CO₂, D: Fe(CO)₅, X: C

za každou správně určenou položku 0,50 bodu

celkem max. 2,50 bodu

2) Vzhledem k tomu, že v atmosféře argonu vzorek nemohl podlehnout jakékoliv reakci s atmosférou, je veškerá jeho hmota zachována v produktech rozkladu. 500 mg vzorku tedy obsahuje:

$$m(\text{CO}_2) = 169,2 \text{ mg} \rightarrow n(\text{CO}_2) = \frac{m(\text{CO}_2)}{M(\text{CO}_2)} = \frac{169,2}{43,99} = 3,846 \text{ mmol}$$

$$m(\text{CO}) = 71,8 \text{ mg} \rightarrow n(\text{CO}) = \frac{71,8}{28,00} = 2,564 \text{ mmol}$$

$$m(\text{O}_2) = 20,5 \text{ mg} \rightarrow n(\text{O}_2) = \frac{20,5}{31,98} = 0,641 \text{ mmol}$$

$$m(\text{H}_2\text{O}) = 23,1 \text{ mg} \rightarrow n(\text{H}_2\text{O}) = \frac{23,1}{18,00} = 1,283 \text{ mmol}$$

$$m(\text{C}) = 500 - 169,2 - 71,8 - 20,5 - 23,1 = 215,4 \text{ mg} \rightarrow n(\text{C}) = \frac{215,4}{12,01} = 17,935 \text{ mmol}$$

Celková látková množství jednotlivých prvků ve vzorku jsou pak dána

$$n_{\text{celk}}(\text{C}) = n(\text{CO}_2) + n(\text{CO}) + n(\text{C}) = 24,345 \text{ mmol}$$

$$n_{\text{celk}}(\text{H}) = 2 \times n(\text{H}_2\text{O}) = 2,566 \text{ mmol}$$

$$n_{\text{celk}}(\text{O}) = 2 \times n(\text{CO}_2) + n(\text{CO}) + 2 \times n(\text{O}_2) + n(\text{H}_2\text{O}) = 12,821 \text{ mmol}$$

Vzorec oxidu grafitu lze zapsat jak C_{24,345}H_{2,566}O_{12,821}, což lze dělením nejmenším z čísel převéstna C_{9,5}H_{0,5} ≡ C₁₉H₂O₁₀.

za správně zvolený postup 2,00 bodu

za správný vzorec 0,50 bodu

celkem max. 2,50 bodu

3) Z rovnováhy mez CO_2 a H_2CO_3 ve vodném roztoku plyne

$$K = \frac{a(\text{H}_2\text{CO}_3)}{a(\text{CO}_2) \times a(\text{H}_2\text{O})} = 1,7 \times 10^{-3}$$

Ve zředěném roztoku je aktivita vody téměř jednotková, hodnota rovnovážné konstanty zde tedy v podstatě udává poměr kyseliny uhličité a oxidu uhličitého ve vodném roztoku CO_2 . Vzhledem k nízké hodnotě konstanty je to v podstatě také podíl celkového rozpuštěného CO_2 , který vytvořil molekuly H_2CO_3 .

$$\frac{a(\text{H}_2\text{CO}_3)}{a(\text{CO}_2)} = 1,7 \times 10^{-3}$$

$$a(\text{H}_2\text{CO}_3) = 1,7 \times 10^{-3} \times a(\text{CO}_2) \approx 1,7 \times 10^{-3} \times [a(\text{H}_2\text{CO}_3) + a(\text{CO}_2)]$$

$$a(\text{H}_2\text{CO}_3) + a(\text{CO}_2) = \frac{a(\text{H}_2\text{CO}_3)}{1,7 \times 10^{-3}}$$

Tabulková první konstanta acidity H_2CO_3 je:

$$K_{a,1} = 10^{-\text{p}K_{a,1}} = 4,27 \times 10^{-7}$$

Tato hodnota vychází z předpokladu, že všechny rozpuštěný CO_2 je ve formě H_2CO_3 , tedy je vlastně definována jako

$$K_{a,1} = \frac{a(\text{H}^+) \times a(\text{HCO}_3^-)}{a(\text{H}_2\text{CO}_3) + a(\text{CO}_2)} = \frac{a(\text{H}^+) \times a(\text{HCO}_3^-)}{\frac{a(\text{H}_2\text{CO}_3)}{1,7 \times 10^{-3}}} = 4,27 \times 10^{-7}$$

Snadnou úpravou zjistíme, že reálná hodnota konstanty acidity H_2CO_3 je

$$\frac{a(\text{H}^+) \times a(\text{HCO}_3^-)}{a(\text{H}_2\text{CO}_3)} = 2,51 \times 10^{-4}$$

tedy reálné $\text{p}K_{a,1}$ je 3,6.

za správně zvolený postup 2,00 bodu
za správný výsledek 1,00 bodu

celkem max. 3,00 bodu

Úloha 2 Kyslíkaté skupiny na povrchu uhlíku**4 body****1)** Na signálu CO: červený fenoly, zelený anhydridy, fialový karbonyly (chinony)Na signálu CO₂: žluté karboxyly, zelený anhydridy, modrý laktony*za správnou odpověď 2,00 bodu***2)** Plochy píků v tabulce po vydělení rychlostí ohřevu ($5\text{ °C min}^{-1} = 0,0833\text{ °C s}^{-1}$) dávají přímo obsahy jednotlivých funkčních skupin (po jejich přiřazení píkům – viz předchozí otázka).

CO	množství ($\mu\text{mol g}^{-1}$)	CO ₂	množství ($\mu\text{mol g}^{-1}$)
fenoly	3048	karboxyly	304
anhydridy	324	anhydridy	324
karbonyly/chinony	797	laktony	89

za správné výsledky 2,00 bodu

Úloha 3   Specifický povrch

4 body

- 1) Grafen je tvořen pravidelnými šestiúhelníky uspořádanými do roviny. Jeho specifický povrch je stejný jako povrch jednoho šestiúhelníku (samozřejmě vzatý dvakrát – shora a zespodu) vztažený na hmotnost atomů uhlíku, které mu přísluší. Vzhledem k tomu, že každý atom uhlíku je součástí tří šestiúhelníků, přispívá k hmotnosti jednoho šestiúhelníku pouze jednou svou třetinou – hmotnost jednoho šestiúhelníku ve struktuře grafenu odpovídá tedy hmotnosti 2 atomů uhlíku. Po této úvaze je výpočet jednoduchý.

$$\text{Plocha šestiúhelníku (z obou stran): } S = 2 \times \frac{3\sqrt{3}}{2} a^2 = 3\sqrt{3} \times 0,1421^2 = 0,1049 \text{ nm}^2$$

$$\text{Hmotnost šestiúhelníku: } m = 2 \times \frac{M(\text{C})}{6 \times 10^{23}} = 4,0 \times 10^{-23} \text{ g}$$

Specifický povrch je tedy

$$\frac{S}{m} = \frac{0,1049}{4,0 \times 10^{-23}} = 2,6225 \times 10^{21} \text{ nm}^2 \text{ g}^{-1} = 2623 \text{ m}^2 \text{ g}^{-1}$$

za správný výsledek **2,00 bodu**

- 2) Ze vztahu pro Langmuirovu izotermu

$$a = \frac{a_m b p_r}{1 + b p_r}$$

vyplývá, že podíl pokrytého povrchu je:

$$\frac{a}{a_m} = \frac{b p_r}{1 + b p_r} = 0,15$$

Odtud:

$$p_r = \frac{0,15}{0,85b} = \frac{0,15}{0,85 \times 0,75} = 0,235 \text{ kPa}$$

za správný výsledek **2,00 bodu**

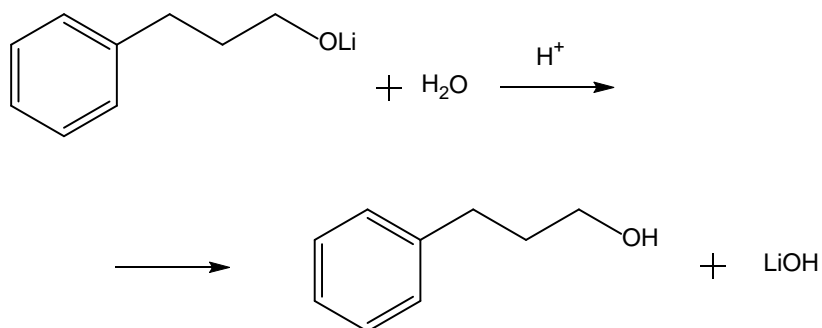
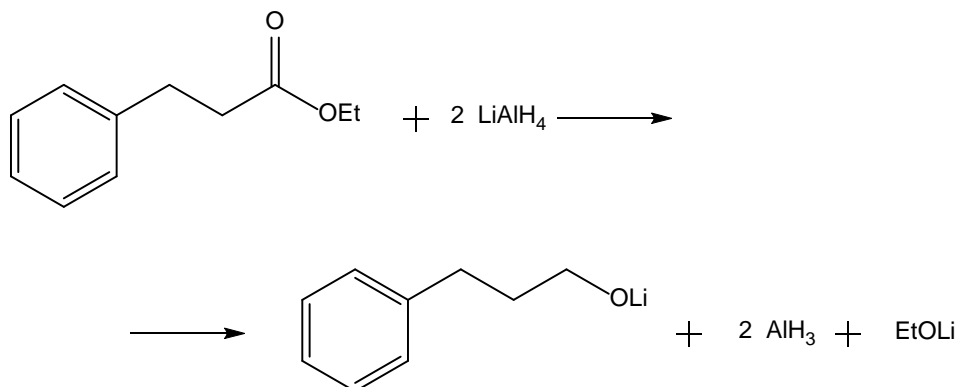
ORGANICKÁ CHEMIE

16 BODŮ

Úloha 1

5,5 bodu

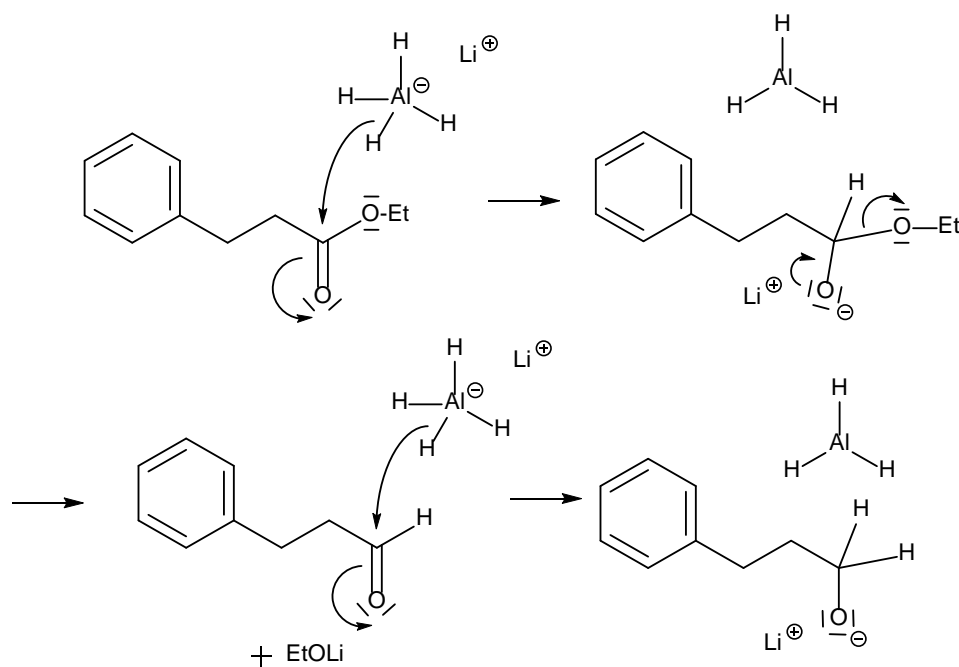
1)

za každou vyčíslenou rovnici včetně činidel a produktů 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

2)

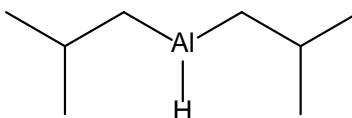
za mechanismus 1,50 bodu
za správně umístěné šipky 0,50 bodu
za správně umístěné elektronové páry 0,50 bodu

celkem 2,50 bodu

3) Reaktivita karbonylové skupiny meziprojektu reakce (aldehydu) vůči nukleofilu je obecně mnohem vyšší než reaktivita výchozího esteru.

za vysvětlení 0,25 bodu

4) Na přímou redukci esteru na aldehyd je obvyklým činidlem DIBAL (někdy psáno jako DIBAH nebo DIBAL(H)) – diisobutylalan. Jeho struktura:

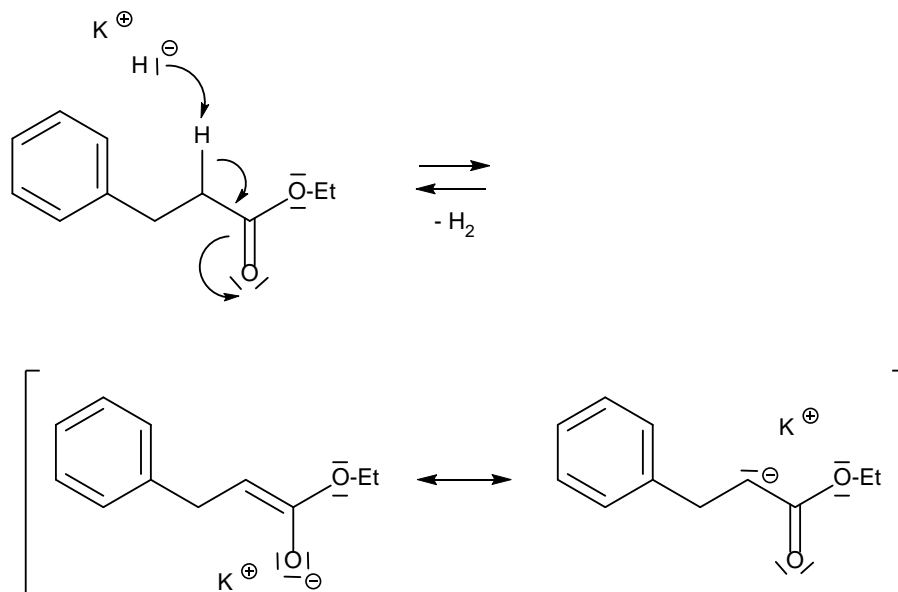

Případně je možné použít jiné stericky náročné hydridy.

za správné činidlo 0,25 bodu
za strukturu 0,25 bodu

celkem 0,50 bodu

- 5) U komplexních hydridů převládají nukleofilní vlastnosti – reagují proto s karbonylovými sloučeninami ve smyslu adice hydridu (nukleofilu) na karbonylový uhlík. U binárních alkalických hydridů převládají bazické vlastnosti – hydridový anion je perfektně kompatibilní s kationtem H^+ . KH bude reagovat jako báze: odtrhne kyselý vodík v α -poloze a vytvoří enolát:

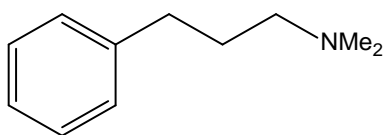

kterákoli z obou rezonančních struktur je správná

za vysvětlení 0,50 bodu
za správné umístění zahnutých šipek 0,25 bodu
za elektronové páry 0,25 bodu

celkem 1,00 bodu

- 6)

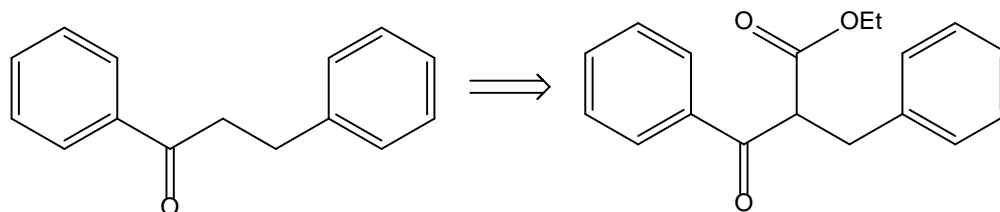
za správný produkt 0,25 bodu

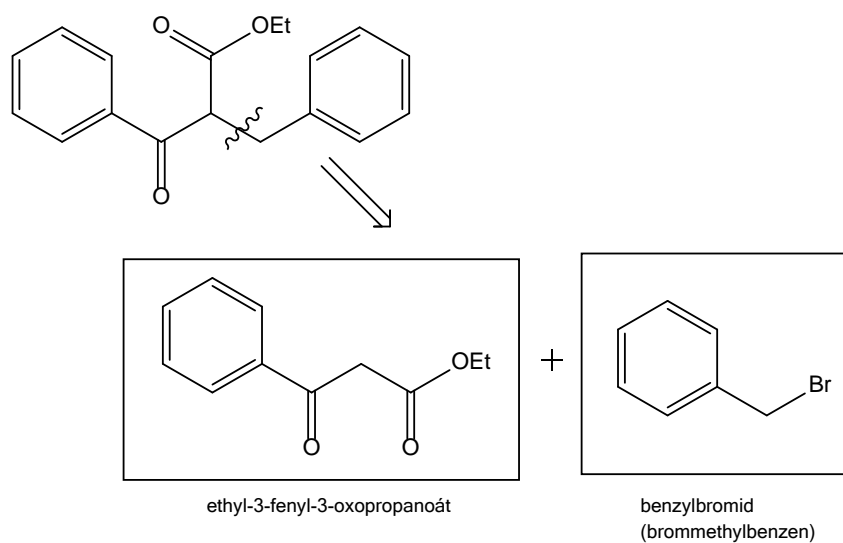
Úloha 2

7 bodů

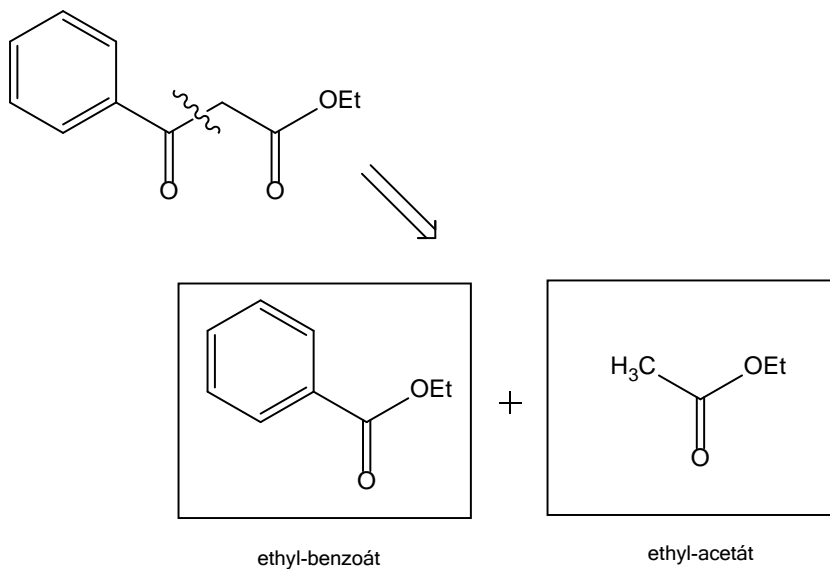
1) Výchozí látkou pro dekarboxylaci bude následující oxoester:

ke kterému lze dospět alkyací ethyl-3-fenyl-3-oxopropanoátu pomocí benzylbromidu v přítomnosti báze:

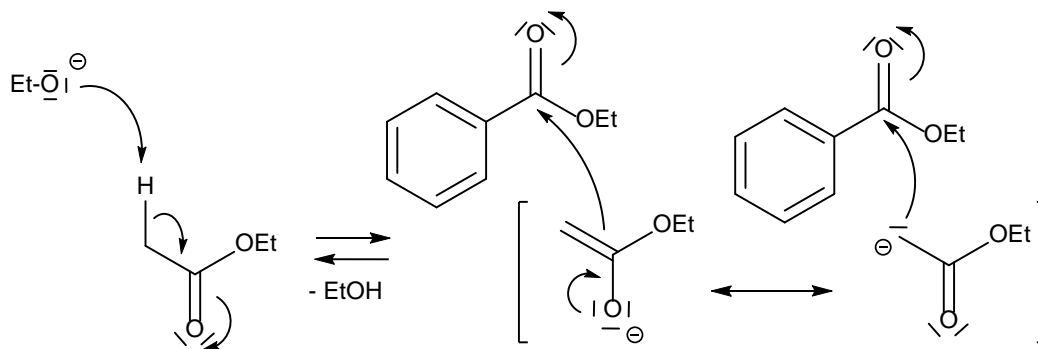
Potřebný ethyl-3-fenyl-3-oxopropanoát získáme smíšenou Claisenovou kondenzací ethyl-benzoátu a ethyl-acetátu:

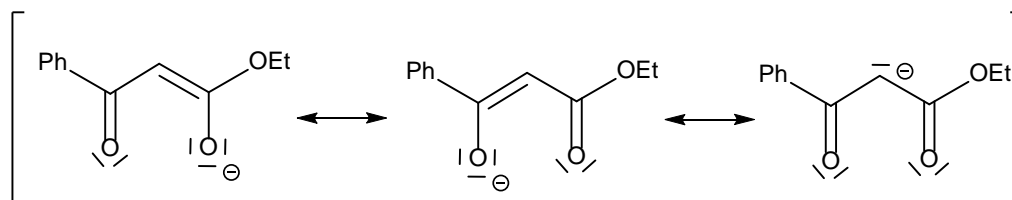
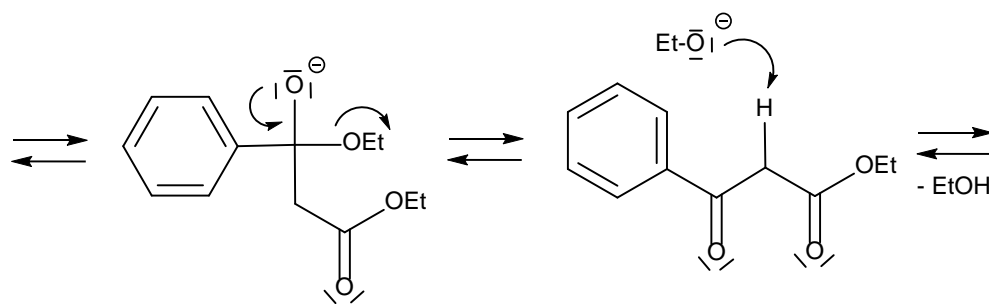
0,50 bodu za identifikaci každé ze čtyř základních výchozích látek (v rámečku)
(0,40 bodu za vzorec a 0,10 bodu za název)

celkem 2,00 bodu

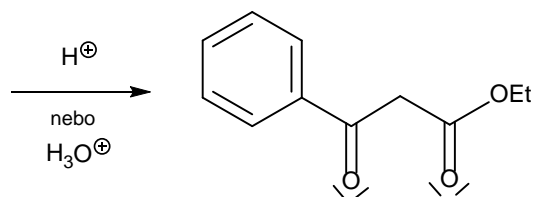
2)

kterákoli z obou rezonančních struktur enolátu je správná

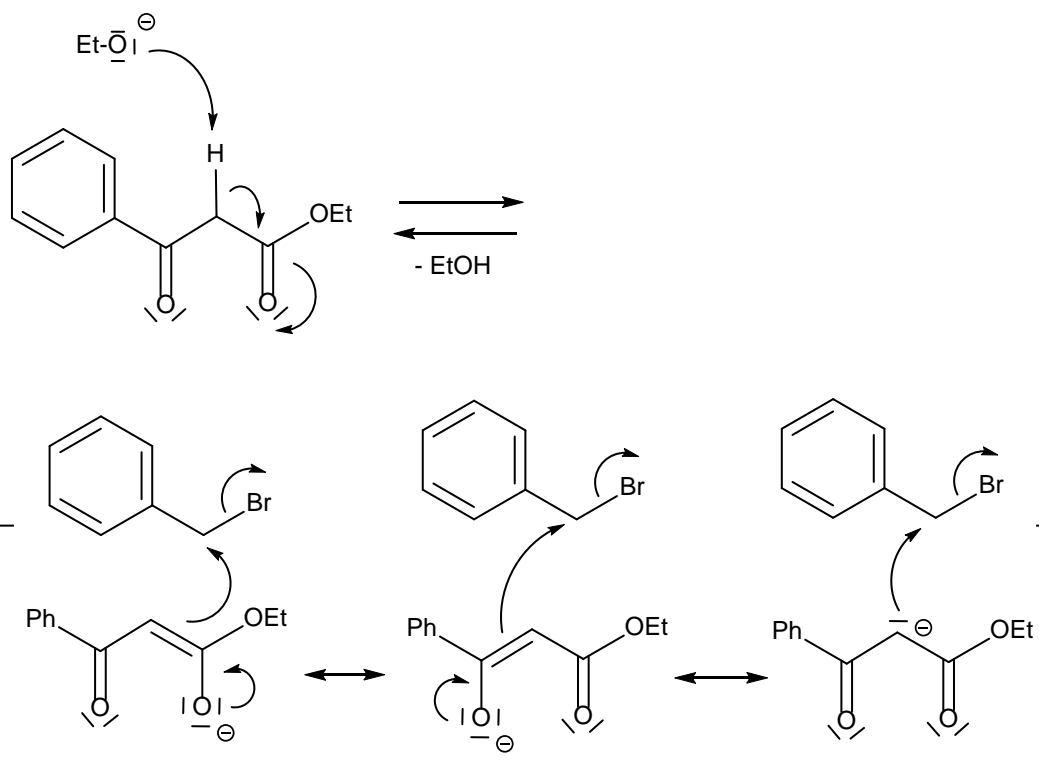
kterákoli z obou rezonančních struktur enolátu je správná,
zkratka Ph pro fenyl použita z úsporných důvodů

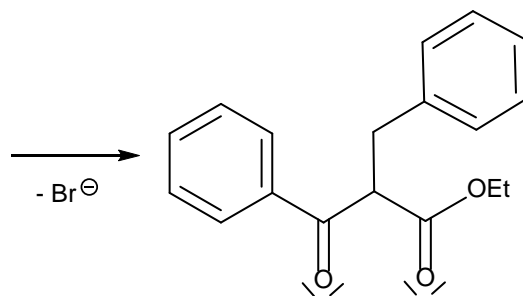
za kompletní mechanismus 1,00 bodu
za všechny šipky 0,50 bodu
za všechny elektronové páry 0,50 bodu

celkem 2,00 bodu

3)

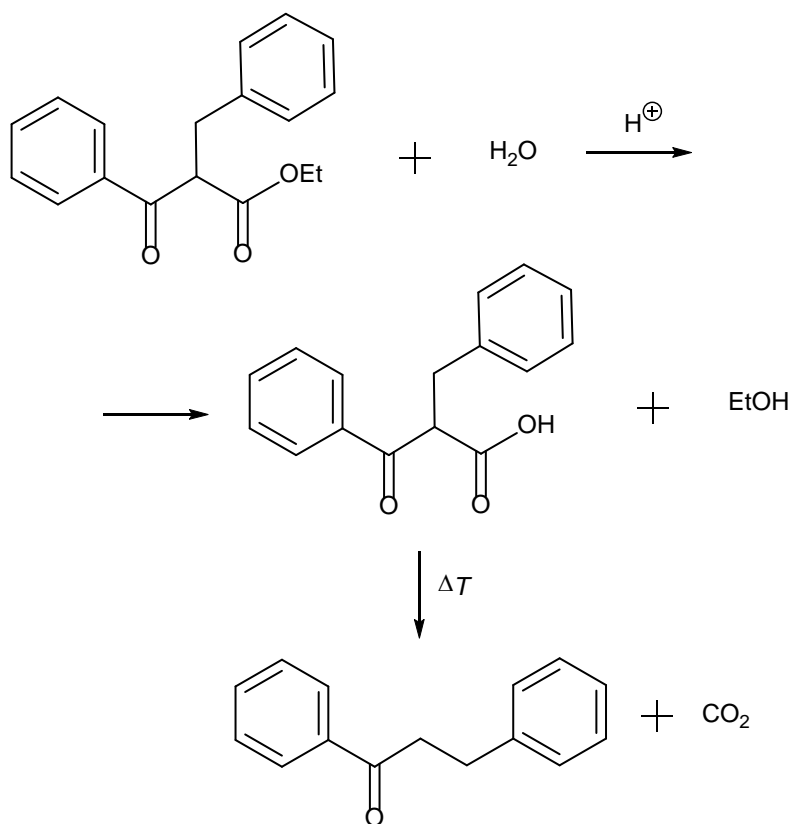
kterákoli z obou rezonančních struktur enolátu je správná,
zkratka Ph pro fenyl použita z úsporných důvodů

za kompletní mechanismus 1,00 bodu
za všechny šipky 0,50 bodu
za všechny elektronové páry 0,50 bodu

celkem 2,00 bodu

4)

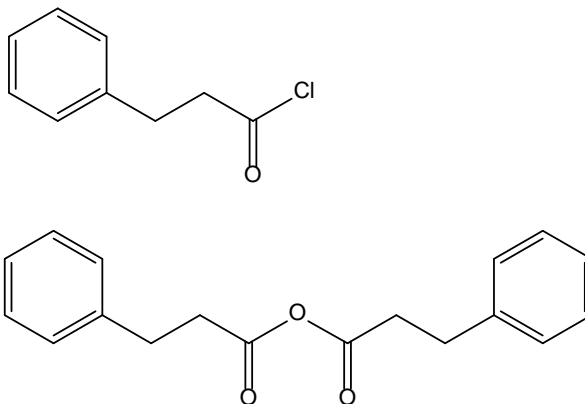
za jednotlivé reakce 2 x 0,50 bodu (místo symbolu ΔT lze psát „var“ – jedná se o termickou dekarboxylaci)

celkem 1,00 bodu

Úloha 3

2,5 bodu

- 1) Uvedený keton by bylo možné připravit z benzenu pomocí Friedelovy-Craftsovy acylace. K reakci by bylo možné použít buď chlorid, nebo anhydrid karboxylové kyseliny, konkrétně:

za každou správnou strukturu 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

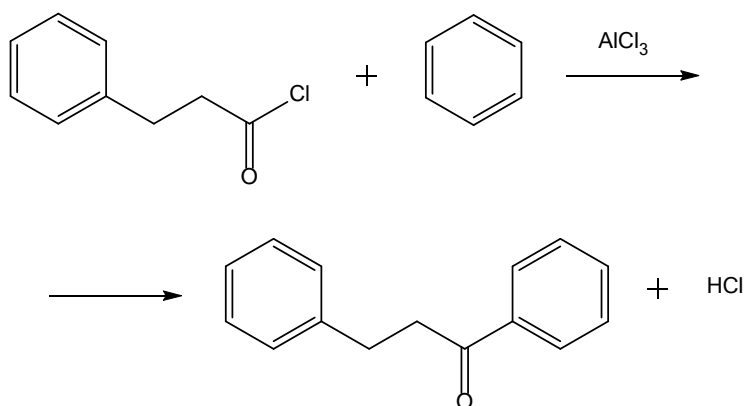
- 2) K reakci je nezbytné použití Lewisovy kyseliny, která je nutná pro generování acyliového kationtu. Příklady: AlCl_3 , FeCl_3 , FeBr_3 , SnCl_4 , ZnCl_2 , BF_3 ....

za vysvětlení 0,25 bodu

za příklady 0,25 bodu

celkem 0,50 bodu

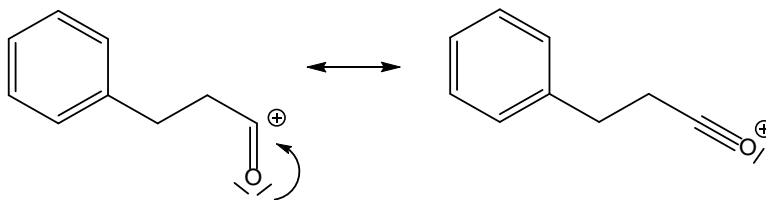
3)

nebo stejná reakce s anhydridem, kdy druhým produktem by byla karboxylová kyselina

za kompletní rovnici včetně produktů **0,50 bodu**

4) Elektrofilní aromatická substituce, atakující částicí je acyliový kation:

kterákoli z obou rezonančních struktur je správná

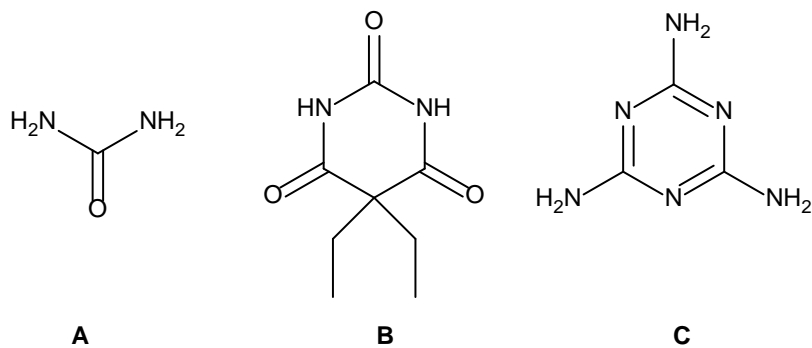
za název mechanismu 0,25 bodu
za atakující částicí 0,25 bodu

celkem 0,50 bodu

Úloha 4

1 bod

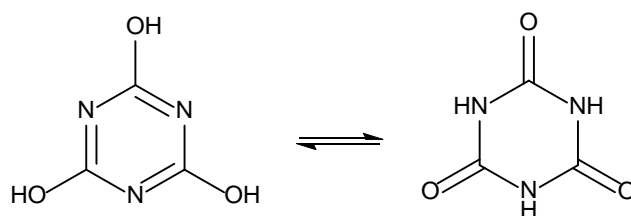
1)

za každou strukturu 0,25 bodu

celkem 0,75 bodu

2)

za jednu z uvedených struktur **0,25 bodu**

FYZIKÁLNÍ CHEMIE

16 BODŮ

Úloha 1   Rovnováha a teplota

6 bodů

- 1) Protože se v průběhu reakce mění dvě molekuly plynu na jednu, snižuje se tím množství dostupných uspořádání systému (snižuje se „neuspořádanost“) a entropie klesá.

V průběhu reakce se tvoří kovalentní vazba ze dvou radikálů, čímž se sníží energie elektronů. Energie se tedy uvolňuje, reakce je exothermická a entalpie klesá.

za každé vysvětlení po 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

2)

$$K = \frac{p(\text{N}_2\text{O}_4)p^\circ}{p(\text{NO}_2)^2}$$

0,50 bodu

- 3) Vyjádříme obě množství pomocí stupně přeměny

$$\alpha = \frac{n_0(\text{NO}_2) - n(\text{NO}_2)}{n_0(\text{NO}_2)} = \frac{2n(\text{N}_2\text{O}_4)}{n_0(\text{NO}_2)}$$

a s použitím rovnice ideálního plynu

$$p_i = \frac{RT}{V} n_i$$

dosadíme do rovnice pro konstantu

$$K = \frac{\frac{RT}{V} n(\text{N}_2\text{O}_4)p^\circ}{\left(\frac{RT}{V}\right)^2 n(\text{NO}_2)^2} = \frac{Vn_0(\text{NO}_2)\alpha p^\circ / 2}{RTn_0^2(1-\alpha)^2} = \frac{Vp^\circ}{2RTn_0} \frac{\alpha}{(1-\alpha)^2}$$

1,00 bodu

- 4) Začneme výpočtem látkového množství za obou teplot. (označme 20 °C jako 1 a 30 °C jako 2)

$$n_i = \frac{p_i V}{RT_i}$$

$$n_1 = \frac{17559 \cdot 0,02}{8,3145 \cdot 293,15} = 0,14408 \text{ mol}$$

$$n_2 = \frac{19580 \cdot 0,02}{8,3145 \cdot 303,15} = 0,15536 \text{ mol}$$

Z hmotnosti oxidu dusičitého můžeme vypočítat teoretické počáteční množství monomeru.

$$M(\text{NO}_2) = 46,01 \text{ g mol}^{-1}$$

$$n_0 = m/M = 10,0/46,01 = 0,21734 \text{ mol}$$

Stupeň přeměny pak spočítáme látkovou bilancí.

$$n = n(\text{NO}_2) + n(\text{N}_2\text{O}_4)$$

$$n = n_0(1 - \alpha) + n_0\alpha/2$$

$$\alpha = 2(1 - n/n_0)$$

$$\alpha_1 = 2(1 - 0,14408/0,21734) = 0,67415$$

$$\alpha_2 = 2(1 - 0,15536/0,21734) = 0,57035$$

za každé látkové množství 0,25 bodu
za postup výpočtu stupně přeměny 0,50 bodu
za každý stupeň přeměny 0,25 bodu

celkem 1,50 bodu

- 5)

$$K_1 = \frac{Vp^\circ}{2RT_1 n_0(\text{NO}_2)} \frac{\alpha_1}{(1 - \alpha_1)^2} = \frac{0,02 \cdot 10^5}{2 \cdot 8,3145 \cdot 293,15 \cdot 0,21734} \frac{0,67415}{(1 - 0,67415)^2} = 11,9855$$

$$K_2 = \frac{Vp^\circ}{2RT_2 n_0(\text{NO}_2)} \frac{\alpha_2}{(1 - \alpha_2)^2} = \frac{0,02 \cdot 10^5}{2 \cdot 8,3145 \cdot 303,15 \cdot 0,21734} \frac{0,57035}{(1 - 0,57035)^2} = 5,6400$$

$$\Delta G = -RT \ln K$$

$$\Delta G_1 = -8,3145 \cdot 293,15 \ln 11,9855 = -6053,8 \text{ J mol}^{-1}$$

$$\Delta G_2 = -8,3145 \cdot 303,15 \ln 5,6400 = -4360,2 \text{ J mol}^{-1}$$

za každou konstantu 0,25 bodu
za každou Gibbsovu energii 0,25 bodu

celkem 1,00 bodu

6)

$$\Delta G_1 = \Delta H - T_1 \Delta S$$
$$\Delta S = \frac{\Delta G_2 - \Delta G_1}{T_1 - T_2} = \frac{-4360,2 + 6053,7}{293,15 - 303,15} = -169,4 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$
$$\Delta H = \frac{\Delta G_1 T_2 - \Delta G_2 T_1}{T_2 - T_1} = \frac{-6053,7 \cdot 303,15 + 4360,2 \cdot 293,15}{303,15 - 293,15} = -55,70 \text{ kJ mol}^{-1}$$

za entropii a enthalpii po 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

Úloha 2 Ortho-para vodík

5,5 bodu

$$1) \quad I = \sum m_i r_i^2 = 2A_r(H)u \left(\frac{r_{\text{HH}}}{2} \right)^2 = 2 \cdot 1 \cdot 1,6605 \cdot 10^{-27} \cdot \left(\frac{74,14 \cdot 10^{-12}}{2} \right)^2 = 4,5624 \cdot 10^{-48} \text{ kg m}^2$$

$$B = \frac{\hbar^2}{2I} = \frac{(1,0546 \cdot 10^{-34})^2}{2 \cdot 4,5624 \cdot 10^{-48}} = 1,2188 \cdot 10^{-21} \text{ J}$$

0,50 bodu za postup
0,50 bodu za rotační konstantu

celkem 1,00 bodu

- 2) Pokud jsou oba typy vodíku v základním stavu, tak je rozdíl v jejich energiích roven rozdílu nulté a první rotační hladiny.

$$\Delta G = E_{\text{para}} - E_{\text{ortho}}$$

$$\Delta G = B[0(0+1) - 1(1+1)] = -2B = -2 \cdot 1,2188 \cdot 10^{-21} \text{ J} = -2,4377 \cdot 10^{-21} \text{ J} = -1468,0 \text{ J/mol}$$

Naším předpokladem je, že tato změna energie je rovna změně standardní Gibbsovy energie reakce.

0,50 bodu za určení hladin
0,50 bodu za energii

celkem 1,00 bodu

- 3) Ortho vodík má vyšší energii v základním stavu než para vodík. Více molekul bude ve vyšší energetické hladině za vyšší teploty. Pro zvýšení zastoupení ortho je tedy potřeba zvýšit teplotu. Je to ukázkou tzv. Le Chatelierova principu, kde reakce teplo uvolňující (exothermická) je posunuta směrem k reaktantům (ortho-vodíku) zvýšením teploty.

za směr změny teploty 0,50 bodu
za smysluplné vysvětlení 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

- 4) Číselná řada $-J, -J+1, -J+2, \dots, J-2, J-1, J$ má vždy $2J+1$ členů. Pro každou hodnotu J tak máme $2J+1$ možností a podobně pro S . Celkový počet kombinací m_J a m_S tak je:

$$g(J, S) = (2J+1) \cdot (2S+1)$$

za degeneraci J a S po 0,25 bodu
za výslednou degeneraci 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

- 5) Degenerace základních rotačních stavů obou molekul jsou:

$$g_{\text{para}}(J = 0, S = 0) = 1$$

$$g_{\text{ortho}}(J = 1, S = 1) = 9$$

Rovnovážnou konstantu tedy spočteme následovně:

$$K = \frac{g_{\text{para}}}{g_{\text{ortho}}} e^{-\Delta G/(RT)} = \frac{1}{9} e^{+1468,0/(8,3145 \cdot 50)} = 3,80$$

$$x_{\text{ortho}} = \frac{1}{3,80 + 1} = 0,209 = 20,9\%$$

za určení degenerace po 0,25 bodu

za konstantu 0,50 bodu

za procento 0,50 bodu

celkem 1,50 bodu

Úloha 3 Chlorovodík vibrující, rotující

4,5 bodu

- 1) Délka vazby je větší pro $n = 1$ vibrační stav, a tedy i moment setrvačnosti bude pro tento stav větší ve srovnání s $n = 0$. Rotační konstanta je nepřímo úměrná momentu setrvačnosti a tedy

$$B_0 > B_1$$

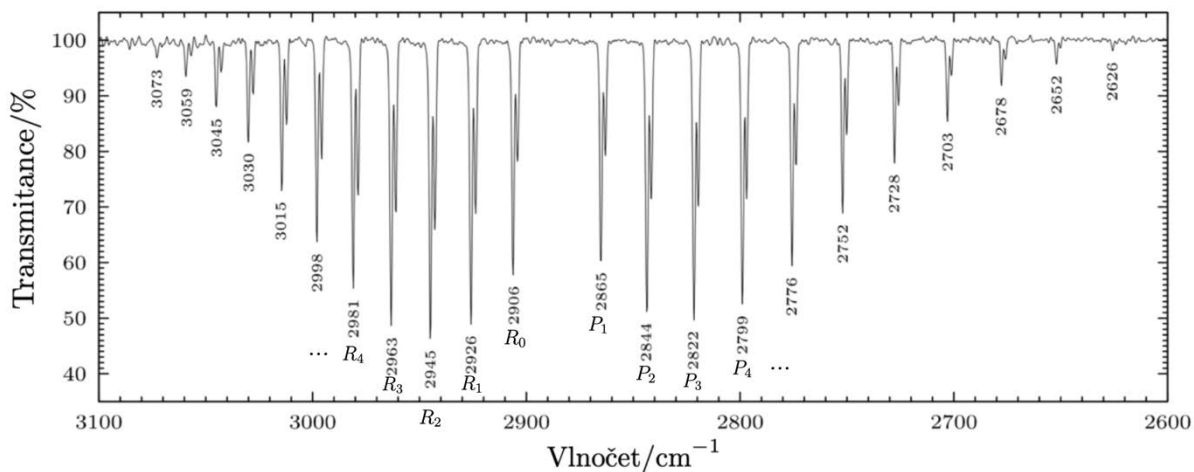
za určení větší (menší z konstant) 0,25 bodu
za vysvětlení 0,25 bodu

0,50 bodu

- 2) Chybějící signál ($\sim 2885 \text{ cm}^{-1}$) odpovídá teoretickému čistě vibračnímu přechodu ($\Delta J = 0$)

Pokud $\Delta J = 1$ (R větev), energie přechodu je větší než čistě vibrační, to vzhledem k (ve spektroskopii bohužel běžné) klesající ose znamená, že R přechody leží nalevo od chybějícího signálu.

Pokud $\Delta J = -1$ (P větev), energie přechodu je menší než čistě vibrační, L větev leží napravo od chybějícího signálu (menší vlnočty)

za zařazení signálů do R či P větve 0,50 bodu
za popis za pomoci kvantového čísla nižší hladiny 0,50 bodu

celkem 1,00 bodu

3) Dosazením:

$$R_J - P_J = \hbar\omega + B_1(J+1)(J+2) - B_0J(J+1) - [\hbar\omega + B_1(J-1)J - B_0J(J+1)] \\ = B_1[(J+1)(J+2) - (J-1)J] = B_1(4J+2)$$

$$R_{J-1} - P_{J+1} = \hbar\omega + B_1(J)J - B_0(J-1)J - [\hbar\omega + B_1(J)J + 1 - B_0(J+1)(J+2)] \\ = B_0[(J+1)(J+2) - (J-1)J] = B_0(4J+2)$$

Jak můžeme vidět, každý z výrazů je příhodně závislý pouze na jedné z konstant B_0, B_1

Za použití dat ze spektra pak můžeme odhadnout například (pracujeme rovnou v recipročných centimetrech):

$$\tilde{R}_{10} - \tilde{P}_{10} = (3073 - 2652) \text{ cm}^{-1} = 421 \text{ cm}^{-1} = 42\tilde{B}_1$$

$$\tilde{B}_1 = 10,0 \text{ cm}^{-1}$$

$$\tilde{R}_9 - \tilde{P}_{11} = (3059 - 2626) \text{ cm}^{-1} = 433 \text{ cm}^{-1} = 42\tilde{B}_0$$

$$\tilde{B}_0 = 10,3 \text{ cm}^{-1}$$

za každý správně odvozený výraz 0,25 bodu
za každé numericky správné B (uznávají se libovolné správné P-R dvojice) 0,50 bodu

celkem 1,50 bodu

4) Isotopy Cl mají jinou hmotnost, což povede k různé vibrační frekvenci (dominantní efekt), a také k rozdílným rotačním konstantám.

0,75 bodu

Zmínění pouze změny rotační konstanty 0,40 bodu

$$5) \omega = \sqrt{\frac{k}{\mu}}, \tilde{\omega}_1 \approx 2885 \text{ cm}^{-1}, \text{ a tedy } \tilde{\omega}_2 = \tilde{\omega}_1 \cdot \sqrt{\frac{\mu_1}{\mu_2}} = 2885 \text{ cm}^{-1} \cdot \sqrt{\frac{1 \cdot 35}{\frac{1+35}{1+37}}} = 2883 \text{ cm}^{-1}$$

$\Delta\tilde{\omega}$ je tedy asi 2 cm^{-1} , což je řádově konzistentní s rozestupem ve spektru (jednotky cm^{-1}).

Absolutní změna v rotační konstantě bude mnohem menší, neboť sama rotační konstanta je mnohem menší v porovnání s energií vibračního přechodu.

0,75 bodu

BIOCHEMIE

12 BODŮ

Úloha 1

Složení proteinů

2 body

1) sírany

za chybné uvedení jiné složky -1,00 bodu

celkem 2,00 bodu

Úloha 2 Primární sekvence proteinu určuje jeho další strukturu

10 bodů

- 1) Odpuzování negativních nábojů postranních řetězců glutamátu brání jeho sbalení do α -helixu. Při pH pod 3 se glutamát protonizuje a ztrácí náboj a poly(L-glutamát) začíná tvořit α -helix.

1,50 bodu

- 2) a)

- + - + ... - + - +

- b)

- - + + - - + +

- c)

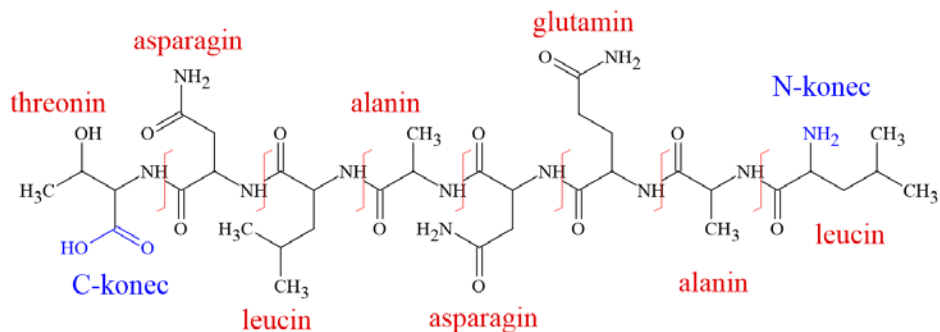
- - - + - - - -

- d)

0 + - 0 + 0 - +

2,00 bodu

- 3)

za každou označenou a pojmenovanou aminokyselinu či konec 0,20 bodu

celkem 2,00 bodu

4) Počet center: 9

1,00 bodu

5)

	pH 7	pH 1	pH 13
peptid c)	0	+1	-1
peptid d)	+3	+4	-1

za každou správnou hodnotu 0,25 bodu

celkem 1,50 bodu

6)

struktura a) : β-skládaný list	struktura b) : α-helix
struktura c) : α-helix	struktura d) : ani α-helix ani β-skládaný list, popř. neuspořádaná struktura, popř. náhodné klubko

za každou správnou strukturu 0,25 bodu

celkem 1,00 bodu

7) **a) II**

b) I

c) IV

d) III

za každé správné přiřazení 0,25 bodu

celkem 1,00 bodu